

מדינת ישראל
הכנסת

ש.פ.

פרוטוקול מס. 29/ג

מישיבת ועדת השירותים הציבוריים, שהתקיימה ביום
ג', כ' בתמוז תשי"ח - 8.7.58, בשעה 09.00.

נכחו - חברי הוועדה:

מ. ארם - היו"ר
ב. ארדיטי
ר. הקטין
נ"צ הראל
פ. זוארץ
ח. יהודה
ש. כפרי
ד. נצר
ר. צברי

בסדר-היום: (א) שאילתות וקבלת החלטות על מכתבים שנשלחו לוועדה;
(ב) קבלת המסקנות בבעיית הילדים המפגרים.

אנו פותחים את הישיבה.

היו"ר מ. ארם:

נתחיל בשאילתות של חברי הוועדה.

רצוני להעלות כמה בעיות:

ר. הקטין:

(א) קבלתי בשבוע שעבר מכתב שני מתושבי
שיכון הדרום, קריית-שלום, שיכון קציני קבע, שיכון הפועל המזרחי ועוד.
כל אלה כותבים שאין להם אפשרות להמשיך לגור בסביבה זו עקב הריחות הרעים
הנודפים מהמזבלות השונות שבסביבתם. מצורף למכתבם זה דוקומנט החתום ע"י
כמה רופאים המעידים שישונים אלה סובלים לא רק מהריח הרע, אלא שזה מפריע
לילדים, וכי זה גורם לכאבי ראש, לברונכיט, נוזלת ועוד.

(ב) זה כמה שבועות שמתפרסמת בעתונות הידיעה על הגברת מחלת שיתוק הילדים, אני יודעת כי בצפת בלבד, נפגעו במחלה זו 50 ילדים. גם בדרום הארץ נגועים במחלה זו ישובים שלמים. אני מציעה, להזמין את שר הבריאות בקשר לבעיה זו. מי יודע, אולי יש להושיט עזרה לישובים אלה; אולי התרכיב אינו מספיק וכו'. יכול להיות שוועדת השירותים תבוא לעזרתם.

(ג) במפעל החולה היו מקרים של התעלפויות של פועלים - כך התפרסם בעתון מלפני שבוע ימים - ולא היתה אפשרות להגיש לפועלים אלה כל עזרה רפואית, משום שבמקום זה אין לא רופא, לא מרפאה, ובכלל מבחינה רפואית אין מי שידאג להם. לדעתי, מפעל החולה חייב לדאוג לפועלים; (ב) לא יתכן שמפעל המעסיק מאות פועלים לא יחזיק מרפאה או איזו שהיא תחנה לעזרה ראשונה. אני מציעה שמשרד הבריאות ייכנס לפרשה זו.

(ד) זה כמה פעמים שאני נתקלת בהודעות המתפרסמות בעתונות, על הורים שמפקירים את ילדיהם או בפתח מוסד סוציאלי או בפתח מוסד ציוני-הסתדרותי, ולאחר מכן הם נעלמים. פעם היו אלה הורים שנטשו את חמשת ילדיהם, והפעם נטשו שבעה ילדים. הסיבה היתה משום שהם לא קבלו את התמיכה המספקת מהלשכה הסוציאלית, ואילו הפעם לא מפרסמים את הסיבות. לדעתי, עלינו לשמוע מחדש את משרד הסעד כדי לדעת מהי העזרה המושטת כיום לשפחות מרובות ילדים. מצד אחד נאמר כי המצב הדימוגרפי של עם ישראל הולך ורע, והילודה של עם ישראל היא מהירודות ביותר, ומצד שני - לא לפצוא פתרון לבעיה זו.

עד אשר יחוקקו חוק לביטוח משפחות מרובות ילדים אני מציעה, להזמין את משרד הסעד על מנת לשמוע מה נעשה לפתרון בעיה זו.

ש. כפרי: אף לי כמה שאלות. (א) אנו קוראים בעתון, ללא הפסק, על הסרחון הנורף מפי הירקון. לדעתי, אנו מוכרחים לשמוע מה המצב בענין זה.

(ב) שאלתי זו נוגעת למשרד הסעד: אנו קוראים שישנה תוספת די ניכרת במספר הנערים העבריינים. לפי החוק, השופט שולח את הברזנים למעונות מגורים, אך מחוסר מקום במעונות השפוטים מסתובבים באפס מעשה. לדעתי, חייבת להיות תוספת של קציני מבחן. התוספת שנתקבלה בשנה זו היתה אחת; כלומר, שמספר קציני המבחן גדל באחד לעומת מספר העבריינים אשר גדל במאה.

ב. ארדיטי: רצנני להעלות שוב את בעיית הבולים אשר יהיו נועדים לטובת ילדים. אני מציע להזמין את אנשי משרד הדואר על מנת לקבל את נימוקיהם על התנגדותם.

ח. יהודה: בזמן האחרון בקרתי בכמה מקומות בארץ, וביניהם בקרתי גם במעכרות, וראיתי כי המצב ההיגייני במקומות הללו הוא בכל רע. בקרתי בזמן האחרון במעכרת "עמישב" שבפתח-תקוה, וראיתי שהמקום הזה מופקר מבחינה היגיינית. במקום אשר תושביו מונים כ-10 אלפים איש, אין שירותי היגיינה. יש טלפון הוא במשרד "עמידר", אשר לאחר שעה 4-5 אחד הצהריים, המשרד סגור. משעת סגירת המשרד של "עמידר" אין שום אפשרות להתקשר טלפונית עם החוץ, כמו: למגן-דוד-אדם, ל"מכבי-אש" במקרה של שריפה, לרופא בשעת צורך דחוף וכו'.

זאת ועוד: בקרתי במספר מקומות אשר יש שם ילדים מפגרים הרשופים והמחכים בתור לסידורם זה ארבע-חמש שנים. בקרתי אצל משפחה אחת אשר לה ילד כבן 15 שנה, השוכב על המיטה 24 שעות. ואין אפשרות לסדרו בשום מוסד, ואף הוא מחכה בתור לסידורו במוסד.

הי"ר ס. ארם:
הבעיה אשר אותה אני רואה כבעיה ראשונה היא, בעיית שתוק הילדים. את משרד הבריאות אנו נזמין לבעיה זו, ובהזדמנות זו נוסיף את הבעיות האחרות שהתעוררו כאן, כגון: בעיית המזבלה - משום שיש כאן עדויות של רופאים; בעיית מפעל החולה אשר אין שם כל עזרה ראשונה וסרחון בסביבת הירקון.

אלה הם, לדעתי, הבעיות שברשותו של משרד הבריאות.

בקשר לבעיית הטלפון - בעיה זו שייכת למשרד הדואר, אשר גם אותו נזמין בעוד שבועיים.

בקשר למצב ההיגייני, רצוני להגיד כי בעיה זקמתעוררת לא רק במעבדות, אלא גם בעיר. אנו צריכים לעורר את בעיית ההיגיינה בכלל ולא רק לגבי "עמישב". ולכן אינני רוצה להכלילה בסדר-יומנו.

היו עוד שתי בעיות שקשורות עם משרד הסעד: (א) בעיית המשפחות המטפלות בילדים וב) עבריינים צעירים. את שתי הבעיות הללו לא נוכל להעמיד בסדר-היום בישיבה שתקיים בשבוע הבא, אלא נעמידן בעוד שבועיים, ובינתיים אנו נודיע למשרד הסעד כי אנו מתכוונים להזמין בקשר לזה. גם את הצעת חבר הכנסת ארדיטי בקשר לבולים, אנו נכלול בסדר היום שבועוד שבועיים, ואנו נזמין גם את משרד הדואר.

בקשר לסיורי חברי הוועדה, רצוני לציין כי אנו חייבים לסייר בשלשה מקומות: במוסדות מלב"ן, בנצרת ובמוסדות "אזע". אני מציע שאנו נבקר בנצרת, ואחר כך נסייר במוסדות מלב"ן, כי אחרי הכל ישנם שם שינויים רציניים - סר הורביץ בא במקום סר פסמן - יש לראות כל זה.

לסייר ביום ב' - 21.7.58 - במוסדות מלב"ן.
הפגישה תהיה במשרדי מלב"ן. בכך-מסריק. ת.א.

ה ו ח ל ט

הי"ר ס. ארם:
יש בידי שני סכתבים: (1) סכתב מקופת-חולים - מחוז הגליל, סיום 11.6.58 (קורא).

ש. כפרי:
נבקש אינפורמציה מלאה ממשרד הבריאות על בעיה זו. בשבוע הבא, ובהזדמנות זו שהם יתנו יהיו פה, אפשר יהיה לשאול לדעתם על בעיה זו.

הצעה נתקבלה

הי"ר ס. ארם:
(2) הסכתב הבא הוא ס"אור-עקיבא. זוהי בעיה מאד עדינה. הם טוענים כי היתה מעילה בכספים שהיו מיועדים לאנשים הנזקקים. אינני יודע אם היה משוא פנים פוליטי או מעילה, כאמור. מה שמוצא חן בעיני הוא, שהם אינם רוצים לפרטם את העניין עד אשר יוברר בוועדת השירותים. (קורא את הסכתב).

ד. נצר:
לדעתי, יש לשאול את משרד הסעד, ולאחר שנקבל תשובתו נראה מה לעשות.

פ. זוארץ:
רציתי לדעת אם אנשים אלה פנו בתחילה למשרד הסעד, או אם הם פנו ישיר לוועדת השירותים. חושבני, שצריך לבקש בירור ממשרד הסעד.

לפנות בעניין זה למשרד הסעד.

ה ו ח ל ט

היו"ר מ. ארם:
יש בידי עוד מכתב - מהועד הכללי לקהילת
התימנים בירושלים. המכתב הוא מיום
2.7.58, הנדון - בעיית הקשישים. (קורא).

אני מניח שאנו נענה להם, כי אם טרם
פנו למשרד הסעד, עליהם לפנות לשם.

ד. צברי:
ב"דבר" משבוע שעבר, היתה בתוך מסגרת
ידיעה, האומרת: ילד עברייני שנתפס מבקש
לשלוח אותו לבית סוהר לעבריינים צעירים משום שהוא רוצה ללמוד מקצוע.
השופט מילא בקשתו, והוא אמר בין היתר, כי הוא עושה כך כדי להקנות
לילד מקצוע בבית הסוהר. חושבני כי הכרזת הכזו בעתון מראה כי הדבר רציני
למדי. ולכן אני סבורה כי מחובתנו להיכנס לעובי הקורה בעניין זה. הרי
לא יתכן ששופט נוער ישלח לבית-סוהר משום שהטיפול בבית הסוהר הוא טוב
יותר מאשר במוסד.

זאת ועוד: לאחר שישיבת ועדת השירותים
בשבוע שעבר נבעלה, שאלתי את מר ברסלע בקשר לראש-העין. הוא ענה, כי
שום דבר לא נעשה ואף לא התקדם במאומה, וכי הוא אינו יכול לעשות דבר
בשטח זה. מצב זה, לדעתי, הוא חמור למדי. אינני מאמינה שאי אפשר
לבצע דברים.

היו"ר מ. ארם:
לאחר שסיכמנו את בעיית ראש-העין, מסרתי
בהתאם להצעתכם ובהסכמתכם - למשרד הפנים
לקחת עליו את היזמה. על משרד הפנים היה לכנס את ארבעת המשרדים. היום
אשאל את מר שבו - המנהל הכללי של משרד הפנים - ואראה מה גורל בעיה זו.
אני יודע שהענינים בראש-העין מתפתחים בכיוונים לא רצויים, אולם איננו
יכולים לעשות ולא כלום, משום - כאמור - איננו זרוע מבצעת.

ד. צברי:
דרשנו ממשרד הסעד לערוך סקר, והנה,
אופר הם ל הכללי כי לא נקפו מצבע.

היו"ר מ. ארם:
משרד הסעד אמר כי הוא אינו יכול להיכנס
לראש העין, ורק משרד הפנים יעשה זאת.
אני מילאתי את הצעתכם - למסור יזמה לידי משרד הפנים. בזה סיימנו.
אולם, אני מודיע לכם, כי אני אזמין לכאן את מר שבו - מנהל משרד הפנים.

ד. צברי:
בקשר לתיקון חוק העבריינים הצעירים, אני
רוצה לומר, כי היה לי חלק בהחלטה שנתקבלה
בוועדת הכנסת להעביר זאת לוועדת השירותים הציבוריים, מתוך זה שאמרת
שלא כל הבעיות התחיקתיות צריכות להיות בדרגות בוועדת החוקה, חוק ומשפט.
בחוק לעבריינים צעירים יש משום צד ציבורי. אני רואה את תפקידי הוועדה
לא רק בישיבותיה, בקבלת תשובות על שאלות וכו', אלא גם בהתלבטויותיה על
חיפוש דרך תחיקתית בבעיה זו או אחרת.

החוק לעבריינים צעירים הועבר אלינו, ושם
יש סעיף אחד אשר אפשר לחלוק עליו. שם צריך להגביר מה זה "מוסד".

אף אני בדעה שאם שופט מודה שהוא מעדיף לשלוח
עברייני לבית-סוהר על מוסד, הרי אין זה פשוט. אני חושבת כי בהזדמנות זו
עלינו להיכנס לבעיה זו. ולכן אני מציעה לקבוע כי בסדר-היום של הישיבה
שתקיים בעוד שבועיים להעמיד את הדיון בתיקון החוק לעבריינים צעירים.

להעמיד לסדר היום של הישיבה שתקיים בעוד
שבועיים את: (א) הדיון בתיקון החוק לעבריינים
צעירים; (ב) בעיית המשפחות המטופלות בילדים;
(ג) הריח הרע הנודף פמימי הירקון.

ה ו ח ל ט

ב. ארדיטי:

בקשר לבחינת הקשישים אני רוצה לומר, כי אם חיה ידוע לנו התקנון, הרי שיכולנו למסור תשובות על שאלות שאנו נשאלים מדי פעם. ואינני מתכוון בדברי אלה על ההסכם.

היו"ר מ. ארם:

מדובר שם על זקנים שהם מעל גיל הפנסיה, וועדה בין-משרדית קובעת את הדבר.

ב. קבלת המסקנות בבחינת הילדים המפגרים:

היו"ר מ. ארם:

אני אקרא בפניכם את המסקנות שנתקבלו בישיבה שעברה על ידי החברים עם התיקונים שלהם. (קורא).

ה ו ח ל ט

להוסיף אחרי "1400 ילדים" את המלים: לפי הערכת משרד הסעד.

ב"צ הרמל:

אני מבקש להכניס הסתייגות לסעיף האחרון, המדבר על פניה למשרד האוצר... אני מתנגד לפנות לאוצר בכל בעיה ובעיה.

ד. בצר:

אף אני מתנגדת לסעיף זה.

ה. הקטין:

התנגדתי לזה, אולם היתה הצבעה על כך וזה נתקבל.

היו"ר מ. ארם:

אני מודה לכם. הישיבה נעולה.

הישיבה נועלה בשעה 10.20.